

MESEVILÁG MAGÁNÓVODA

Pedagógiai Programja

2025.

Tartalomjegyzék

Bevezető	7
1. Óvodánk bemutatása	8
2. Gyermekkép, pedagógiai hitvallásunk, óvodakép.....	9
2.1 Gyermekkép, pedagógiai hitvallás	9
2.1 Óvodaképünk.....	10
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	11
3.1 Személyi feltételek	12
3.2 Tárgyi feltételek	13
3.3 Az óvodai élet megszervezése.....	15
3.3.1. Nevelés, tanulás tervezése és időkeretei:	17
3.3.2. Ünnepek, hagyományok.....	18
3.4 A befogadással kapcsolatos feladatok.....	22
3.5 Az óvoda kapcsolatai	23
3.5.1. A családokkal való kapcsolat	23
3.5.2. Az óvodai közösség együttműködési formái.....	24
3.5.3. Fenntartóval való kapcsolattartás	24
3.5.4. Iskolával való kapcsolat	24
3.5.5. Kapcsolattartás óvodákkal.....	25
3.5.6. Más szervekkel, szakhatóságokkal való kapcsolattartás	25
3.5.7. Egyéb kapcsolatok.....	26
4. Az óvodai nevelés feladatai.....	26
4.1. Egészséges életmód alakítása.....	26

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	31
4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32
4.3.1. Anyanyelvi nevelés	32
4.3.2. Értelmi fejlesztés megvalósítása	35
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	38
5.1. Játék.....	38
5.2. Verselés, mesélés	44
5.3. Ének, zene, népi játék, tánc	48
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	52
5.5. Mindennapos mozgás	56
5.6. A külső világ tevékeny megismerése	65
5.7. Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése	71
5.8. Munka jellegű tevékenységek	73
5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	75
5.10. Tehetséggondozás	77
5.11. Differenciálás	78
6. Iskola előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység, a fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	80
7. Gyermek és ifjúságvédelem	83
8. Boldogságóra program	84
9. Állatbarát óvoda, állatvédelmi pedagógia	85
10. IKT az óvodában	86
11. A gyermekek fejlődésének nyomon követése	86

12. Feladataink a működéssel kapcsolatosan	89
13. Dokumentálással kapcsolatos feladatok	90
Érvényességi nyilatkozat.....	93
Legitimációs záradék.....	93

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.21.) kormányrendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény (továbbiakban Nkt.)
- A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (továbbiakban Púétv.)
- A 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. tv. végrehajtásáról (továbbiakban vhr.)
- Útmutató a pedagógusok minősítéséhez
- Országos tanfelügyeleti kézikönyv óvodák számára
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára

Felhasznált irodalom:

Chrappán Magdolna- Fábián Katalin – Tevékenységközpontú óvodai nevelési program

Az óvoda hivatalos adatai

Az óvoda hivatalos neve: Mesevilág Magánóvoda

Székhely címe: 1106 Budapest, Váltó utca 40.

Az intézmény típusa: óvoda

OM azonosító: 202729

Elérhetőségek: 06304104992, mesevilagovi@gmail.com

Az óvoda csoportjainak száma összesen: 3 csoport

A székhelyen található: 3 részben heterogén életkorú csoport (kis-középső, középső-nagy)

Maximálisan felvehető gyermekek száma összesen: 64 fő

Az óvoda ellátási területe: Körzethatárral nem rendelkezik.

Az óvoda jogállása: Az intézmény önálló jogi személy. Állami, önkormányzati feladatokat átvállaló, a Mesevilág Köznevelési Nonprofit Kft. által fenntartott önálló nevelési, oktatási intézmény.

Az óvoda alaptevékenysége: iskolai életmódra való felkészítés - óvodai nevelés.

Az óvoda működése: Az óvoda minden szükséges szakhatósági engedéllyel rendelkezik. A működéshez rendelkezésre állnak a törvény által előírt szükséges személyi és tárgyi feltételek. A fenntartó az intézmény működésének feltételeit a hatályos jogszabályok megtartásával biztosítja.

Az igazgató munkáltatója: Mesevilág Köznevelési Nonprofit Kft. ügyvezetője

Az óvoda fenntartója és alapítója: Mesevilág Köznevelési Nonprofit Kft.

Az óvoda felügyelő szerve: Mesevilág Köznevelési Nonprofit Kft.

Az óvoda törvényességi, szakmai, hatósági felügyelő szerve: Budapest Főváros Kormányhivatala Hatósági és Oktatási Főosztály

Bevezető

A Mesevilág Magánóvoda Pedagógiai Programja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának figyelembevételével és a Tevékenységközpontú óvodai nevelés céljainak, feladatainak és módszereinek beépítésével készült.

Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve fejlesztjük a gyermekeket, akik az óvodáskor végére jutnak el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintre.

Gyermekekőzpontú óvodai nevelésünk során gondoskodó, szeretetteljes légkört biztosítunk és érzelmi biztonságot nyújtó, sokoldalú tevékenységek biztosítására törekszünk, hiszen az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki.

Óvodánk jövőképét a nevelőtestülettel együtt formáljuk, az eddigi eredményekre, értékekre támaszkodva.

Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, változásainak, folyamatos fejlődésre, fejlesztésre van szükség, ezért munkánkat innovatív szemlélettel végezzük.

Jövőképünk egy jól működő, szülők által preferált, gyermekekőzpontú intézmény, ahol magas színvonalú szakmai munka folyik.

Munkánk minőségére a legfőbb referenciáink az elégedett szülők és boldog gyermekek.

„A gyermeknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, mit minden korú gyermek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az”

Tari Annamária

1. Óvodánk bemutatása

Óvodánk, a Mesevilág Magánóvoda kertvárosi övezetben helyezkedik el. Székhelyünk, Zugló és Sashalom határán a Nagyiccei erdő melletti csendes nyugodt környezetben, a X. kerületben, egy tágas, világos, minden igényt kielégítő családi házban található. Óvodánkban három csoport került elhelyezésre. Udvarunk nagyon szépen felújított, korszerű, füvesített nagy terekkel és örökzöldekkel rendelkezik, ahol sokféle játéklehetőség áll a gyermekek rendelkezésére. Fenntartónk, a Mesevilág Köznevelési Nonprofit Kft, nagy hangsúlyt fektet az intézményünk magas színvonalú működtetésére. Csoportszobáink tágasak, kialakításuk barátságos, játéktárunk sokoldalú, a gyermekek igényeit mindenben kielégítik.

Tornatermünkben a gyermekeknek lehetősége nyílik a nagyfokú mozgásigényük kielégítésére rossz idő esetén is.

Saját főzőkonyhával rendelkezünk, szakácsunk a gyermekétkeztetés irányelveit figyelembe véve készíti el a gyermekeink részére a házas jellegű, egészséges és finom ételeket. Csoportonként két óvodapedagógus és egy dajka biztosítja a gyermekek megfelelő ellátását. Az előírt létszámon felül, minden csoport a munkáját plusz pedagógus vagy pedagógus asszisztens is segíti a fenntartónk jóvoltából, ezért nem csak a tárgyi, hanem a személyi feltételeink is kimagaslóak.

2. Gyermekkép, pedagógiai hitvallásunk, óvodakép

2.1 Gyermekkép, pedagógiai hitvallás

Óvodánkban a csoportok összetétele multikulturális, kettős állampolgárságú, illetve külföldi gyermekek is járnak intézményünkbe. Nevelésünkkel elősegítjük, hogy a gyermekek megismerjék világunk kultúráit, tanulják meg az együttélést, fogadják el a másságot és tiszteletet tanúsítsanak társaikkal szemben. Ebben a korban a gyermekek még mentesek az előítéletektől, célunk, hogy ez ne változzon, ahogy egyre idősebbek lesznek.

A gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család, ebben óvodánk szakmai önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

A családokkal való szorosan együttműködő nevelésünkkel igyekszünk mintát, értékrendet mutatni az óvodás gyermekeknek.

Az óvodai nevelésünk végére a gyermekek magabiztosak, a közösségi élet és a kulturált életvitel szokásait, normáit ismerik.

Fenntartónk jóvoltából sokféle lehetősége van a gyermekeknek többletszolgáltatások igénybevételére, a különböző sportokkal való ismerkedésre.

Általános alapelvünk, hogy nevelésünk során a gyermekek érdeke mindenekfelett áll.

2.1 Óvodaképünk

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a családi nevelés kiegészítőjeként, az iskolába lépésig végzi a nevelő tevékenységét.

A Mesevilág Magánóvoda egy olyan gyermekközpontú intézmény, ahol a gyermekek az egyéni odafigyelés által saját ütemükben és önmagukhoz képest fejlődhetnek.

Az intézményünkben dolgozó óvodapedagógusok biztonságos, szeretetteljes környezetben, az óvodás életkornak megfelelően, a tevékenységközpontú óvodai nevelési elveket tartják szem előtt, minden gyermek számára biztosítva az egyenlő hozzáférést a minőségi óvodai neveléshez.

Fontosnak tartjuk a gyermek számára mással nem helyettesíthető szabad játékot, a tevékenységeken keresztül az életkorhoz, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítését.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk

Óvodánk küldetésnyilatkozata

Legfontosabb tevékenységünknek a ránk bízott gyermekek egészséges, harmonikus, önmagához mért sokoldalú személyiségfejlesztését tartjuk.

Óvodánk a gyermekek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek maximális figyelembevételével, a gyermekek egyéni adottságaiból kiindulva éri el nevelési célját.

Óvodapedagógusaink szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkörben, a családokkal együttműködve nevelik a gyermekeket.

Célunk, hogy a gyermekek tovább vigyék az óvodai közösségben átélt mintát, értékrendet.

Elhivatottságunkkal és szakmai felelősségünkkel szeretnénk szerepet vállalni az emberi és társadalmi értékek alakításában.

Nyugodt, kiegyensúlyozott, boldog gyermekkort megélő gyermekeket szeretnénk nevelni, akik pozitív énképpel rendelkeznek.

3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiterjesztését tekinti alapvető feladatának. Óvodánkban a nevelési céloknak megfelelően, nevelési folyamatban valósul meg a gyermekek fejlesztése. A nevelési folyamatban a gyermekek spontán érése és a tudatos fejlesztés egymást kiegészítve érvényesül. A tudatos fejlesztés elsősorban az óvodapedagógusok tevékenységeken belüli fejlesztése, a spontán fejlődésre és az óvodai környezet kialakítása van a legnagyobb hatással.

3.1 Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Dolgozóink létszáma és végzettsége megfelel a Nemzeti köznevelési törvényben meghatározott feltételeknek.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek a személyisége meghatározó a gyermekek számára.

Csoportonként két óvodapedagógus, és pedagógus asszisztens vagy dajka biztosítja a gyermekek megfelelő ellátását, továbbá az előírt létszámon felül, plusz személyzet is rendelkezésére áll a csoportoknak a fenntartónk jóvoltából, ezért a személyi ellátottságunk kimagasló, mely hozzájárul a gyermekek ellátásának magas színvonalához.

Szükség esetén óraadó logopédus, gyógypedagógus fejleszti a gyermekeket.

Az óvodapedagógusi végzettségen túl az intézményünkben dolgozó óvodapedagógusoknak a következő *kompetenciákkal* kell rendelkezniük: *hiteles pedagógusi magatartás, gyermekek szeretete, tisztelete, empátia, szorgalom, innovatív hozzáállás, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség.*

Az óvodai nevelésünk döntő meghatározója, katalizátora az óvodapedagógus személye, tervező munkája, tudatos pedagógiai jelenléte, modellértékű, mintanyújtó tevékenysége.

Egy folyamatosan fejlődő intézményben elengedhetetlen az innovációra való képesség, szakmai és szervezeti szinten egyaránt. Ennek mindannyian igyekszünk megfelelni, és innovatív szemléletünkkel hozzájárulni óvodánk fejlődéséhez.

A pedagógus szerepe partneri, a gyermekekkel együttműködő, amelynek során a feltétel nélküli elfogadás, a gyermeket önmagáért való tisztelet vezérli.

Ösztönző módszereivel elősegíti, hogy a gyermek aktívan vegyen részt saját tanulási folyamatában. Változatos tanulási- és szervezési formákat alkalmaz.

Az óvodapedagógus munkája során viselkedésével mintát, értéket közvetít. Példaként kell állnia a kisgyermek előtt, éppen ezért nagyon fontos, mit és hogyan mond, hogyan viselkedik.

A Pedagógiai Programunk megkívánja az óvodapedagógus, a dajka, és a pedagógiai asszisztensek munkájának összehangoltságát. A dajka és a pedagógiai asszisztens is a pedagógiai munka közvetlen segítői, így magatartásukkal, beszédükkel, teljes lényükkel hatást gyakorolnak a kisgyermekre.

Az óvodapedagógussal összehangolt munkájuk döntően hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez, mely feltételezi a nevelési év indítása előtti és az év közbeni folyamatos munkatársi megbeszéléseket.

Óvodánk alkalmazotti közösségét a gyermekek iránti őszinte szeretet és egymás tisztelete, segítése jellemzi. Óvodánk erősségének ezt a szeretetteljes, derűs légkört, az egymást segítő, elfogadó munkatársi kapcsolatot érezzük.

3.2 Tárgyi feltételek

Épület és környezet

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvoda épületünk kertvárosi részen található, aminek a külső és belső környezete esztétikus, igényes, harmonikus. Kialakítása a szakhatósági és törvényi előírásoknak megfelelő. A berendezések igazodnak óvodásaink folyamatosan változó fizikai adottságaihoz.

Székhelyintézményünk napenergiával van ellátva, környezettudatos szemléletünket az épület kialakítása és felszereltsége is tükrözi. Óvodaudvarunk jól felszerelt, játékaink a szabványoknak megfelelő minősített és folyamatosan ellenőrzött játékok.

A jó levegőjű környék sok lehetőséget kínál sétára, megfigyelésre.

Csoportszoba

A gyermekek óvodai életének színterei, fontos, hogy legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A tágas, napfényes kialakított terek alkalmasak a gyermekek mozgás és játék igényének kielégítésére a nap bármely szakában. A Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges, jogszabály által előírt tárgyi feltételekkel rendelkezünk, valamint az óvodai élethez, a tevékenységformákhoz megfelelő eszközkészlet is rendelkezésünkre áll.

Programunk hagyományos óvodai berendezéssel működtethető, különleges eszközöket nem igényel.

A természetes anyagok felhasználásával, a játékok és anyagok folyamatos fejlesztésével mindig igyekszünk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe venni. Óvodánkban tükröződik a természet szeretete. A színek és formák harmonikus összhangjával a gyermekek lelki támogatását, jó közérzetét, gazdag élményszerzési lehetőségét segítjük elő.

A készen kapható játékszereken kívül gondoskodunk különböző játszásra alkalmas anyagok és kellékek gazdag választékáról.

Főzőkonyha

Saját főzőkonyhával rendelkezünk. Innen biztosítjuk a hozzánk járó gyermekek étkeztetését, ez emeli az óvodai ellátás színvonalát, és a szülők által nagyon preferált. Berendezése korszerű, a szigorú egészségügyi előírásoknak, valamint a HACCP rendszer követelményeinek megfelelően kialakított.

Óvodánk dolgozóinak a munkavégzéséhez megfelelő, esztétikus kiszolgálóhelyiségek állnak rendelkezésre.

Játsszódudvar

Játsszódudvarunk nagyon szépen kialakított, minden eszközzel felszerelt füves/műfüves nagy terekkel és örökzöldekkel ellátott.

Az ízlésesen kialakított udvarunkon megtalálhatóak a biztonságos, követelményeknek és a törvényi előírásoknak megfelelő, mozgásfejlesztő játékok.

Óvodánk működési feltételeinek megtartására és javítására a minőségi fejlesztés érdekében minden pályázati forrást kihasználunk.

3.3 Az óvodai élet megszervezése

Óvodai nevelésünk jóváhagyott Pedagógiai Program alapján történik és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szerveződik. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelet szerepe van.

Az óvodapedagógus gondozás folyamatában nevel, építi a kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai életünk tervezését - a célok és a feladatok ismeretében - és a fejlesztést hosszú távon valósítjuk meg. Óvodai életünk tervezése és szervezése során elıtérbe kerülnek a párhuzamosan végezhetı differenciált tevékenységek. A tevékenységek megtervezésébıl kiindulva, a nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve tervezünk. A tervezésnél nem csak az ismeretek növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különbözı nézıpontból való megközelítésére helyezzük a hangsúlyt.

A napirend, a szervezett idıkeret biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe.

A hetirend, a napirendhez hasonlóan, a folyamatosságot és a nyugalmat segíti elő, lehetőséget nyújt a szokásrendszer megszilárdításában. A hetirend az év elején a befogadás alatt rugalmasan alkalmazkodik a gyermekek szükségleteihez. A napirend és a hetirend összeállításánál az óvodapedagógusok figyelembe veszik a gyermekek egyéni szükségleteit.

A nevelő-fejlesztő tevékenységeket nem a gyermekek életkora, hanem a fejlettségi szintje határozza meg.

A fejlesztés módszere egyénre szabott differenciált fejlesztés.

A tervezésnél figyelembe vesszük, hogy az óvodában komplex nevelés folyik. A gyermekek feladattudatát, figyelmét fejlesztő növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos tevékenységeket szervezünk. Az óvodapedagógus dönti el az adott témától, tevékenységtől függően, hogy kötetlen kezdeményezést választja, vagy kötött kereteken belül valósítja azt meg. Cselekvés közben, cselekvések sorozatában a gyermekek érzékelnek, tapasztalnak, a környezetben meglévő problémákkal foglalkoznak.

Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése, fejlesztése.

3.3.1. Nevelés, tanulás tervezése és időkeretei:

AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
07.30 - 12.00	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Reggeli, tízórai, ebéd - Szabad játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában, vagy a szabadban - Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) - Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése - Tevékenységekben megvalósuló tanulás - Verselés, mesélés - Ének, zene, népi játék, tánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mindennapos mozgás - Külső világ tevékeny megismerése
12.00 -15.00	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Ebéd - Pihenés
15.00 -17.30	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Uzsonna - Szabad játék a szülők érkezéséig

3.3.2. Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek óvodai életében. Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Óvodánkba különböző országokból érkező és különböző nyelveken beszélő gyermekek is járnak. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy megismerjék, majd megtanulják elfogadni mások kultúráját, valamint azt, hogy miként viszonyuljanak egyes nemzeti sajátosságokhoz.

Nevelési programunk figyelembe veszi és tiszteletben tartja mind a magyar, mind a nemzetközi közösség kultúráját, ünnepeit.

A gyermekek születésnapjának megünneplésére a csoportokban külön gondot fordítunk. A szülőkkel való egyeztetés után meghatározzuk a születésnap megtartásának idejét, majd egyeztetünk a szakácsunkkal a megbeszélt időpontra, hogy elkészítse a gyermek tortáját. A születésnap lényegének kiemelése végett mi készítjük a gyermekek tortáját, ezzel is megakadályozva a rivalizálást, ami amiatt alakulhatna ki, hogy kinek milyen formájú és mekkora tortát hoznak szülei.

Az egymásra való odafigyelést, az ünnep lényegét erősítjük ezzel.

Óvodai élet hagyományai, ünnepei

A közös tevékenységek, játékok, jeles napok együtt ünneplése előrelendíti a társas kapcsolatokat alakulását.

A hagyományok megőrzése elsősorban a népdalokban, a dalos körjátékokban, a kézművességben kerülnek kifejezésre.

A hagyományok megélésével alapozzuk meg a szülőföldhöz való kötődés jelentőségét, a hovatartozás érzésének megerősítését, a magyarság identitását.

- Őszi kirándulás, almaszüret	szeptember
- Népmese Napja	szeptember 30.
- Állatok Világnapja	október 4.
- Szüreti mulatság, szőlő préselés	október
- Márton napi mulatság, vásár (családokkal közös program)	november
- Mikulás várás	december 06.
- Advent- mézeskalácssütés, ajándék készítés	december
- Karácsonyi ünnepség (családokkal közös program)	december
- Farsangi mulatság	február
- Nőnap – ajándékkészítés	március 8.
- Március 15. megemlékezés	március
- Víz Világnapja	március 22.
- Húsvéti locsolkodás, tojáskeresés	április
- Föld napja - virágültetés	április 22.
- Anyák Napja (anyukákkal, nagymamákkal közös program)	május első hetében
- Madarak és Fák Napja	május 10.
- Gyermeknap	május utolsó hete
- Apák Napja	júniusban
- Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása
(családokkal közös program)	júniusban

A programok tervezése az ünnepek, hagyományok időpontjához igazodik. Ezek az óvoda munkatervében vannak részletesen, pontosan kidolgozva.

Az ünnepekkel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok

- az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, de előzményei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe
- tevékeny várakozás előzze meg
- a gyerekek is vegyenek részt az előkészületben (teremrendezés, ajándékkészítés, ünnepi ruha)
- az ünnep hangulatát emelheti a felnőtt közösség „ajándéka” (bábozás, közös éneklés, színházi előadás)
- az óvodapedagógusok, a pedagógus asszisztensek és a dajkák közösen tervezzék és szervezzék meg a feladatokat

Az óvodapedagógus feladata az érzelmi nevelés területén

- a szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- a mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- az élménybefogadás képességének fejlesztése
- az érzelmek kifejezőképességének fejlesztése
- az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- az érzelmi zavarok tompítása, leépítése
- erkölcsi szokás-és szabályrendszer képességének fejlesztése
- biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és a felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre

- a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátzás, együttdolgozás képességének kialakítása
- a felnőttekkel és a gyerekekkel kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása, gyakorlása

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

Apró ajándék készítése: (óvodába érkezéskor, a gyermek születésnapjára, Mikulásra, karácsonyra, gyermeknapra).

Személyes tárgyak elhelyezésére lehetőség a „kincses ládában”

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ragaszkodjanak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez és ez nyilvánuljon meg érzelmeikben, szavaikban, tetteikben
- érdeklődjenek társaik iránt
- a tevékenységeket türelmesen végezzék, hallgassák figyelmesen pedagógusaikat, társaikat
- konfliktusaikat igyekezzenek önállóan megoldani
- válják igényükké a helyes viselkedés szokásainak, szabályainak betartása
- ismerjék és gyakorolják a közösségi szokásokat, szabályokat
- alakuljon ki siker és kudarctűrő képességük, önfegyelmük
- szívesen vegyenek részt az óvodai ünnepeken

3.4 A befogadással kapcsolatos feladatok

Elengedhetetlen, hogy a pedagógusaink felkészültek legyenek az óvodát kezdő gyermek anamnéziséből, melyet a beiratkozás alkalmával, vagy az óvodakezdés első napján töltenek ki a szülők.

Fontos, hogy időt szánjunk a szülővel való bizalmi kapcsolat kialakítására. Hallgassuk meg, ismerjük meg elvárásait, a neveléssel kapcsolatos elveit és hogy mit érez a befogadással kapcsolatban. Nyugtassuk meg, biztosítsuk arról, hogy gyermeke nálunk a legjobb kezekben lesz.

A szülőtől való leválás folyamata gyermekenként eltérő. Függ attól, hogy a gyermek az óvoda előtt járt-e már valamilyen közösségbe, vagy otthonról jön. Függ a szülő hozzáállásától, a hozzánk való bizalmától. Biztosítjuk a szülő beszoktatás lehetőségét, ami gyermekenként változó időtartamot vesz igénybe, általánosságban 3-5 napot.

A csoportba érkező gyerekeknek egy, a jelével ellátott ajándékot készítenek az óvodapedagógusok, amit közösen adunk át a gyerekekkel, akik egy beszélgetőkör keretében elmondják a jelüket, nevüket. Az új kisgyermeket és szüleit körbevezetjük óvodánkban, megmutatjuk az óvoda helyiségeit és bemutatjuk az óvodában dolgozó felnőtteket is.

3.5 Az óvoda kapcsolatai

3.5.1. A családokkal való kapcsolat

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Nem vállalja át a családi nevelés feladatait, de a gyermekek harmonikus személyiségfejlődése érdekében folyamatos együttműködésre törekszik.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is-kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Feladatunknak tekintjük a közös élmények megteremtésével az óvoda és a család jó kapcsolatának kialakítását, megszilárdítását.

A kapcsolattartás formái: egyéni beszélgetések, fogadóórák, szülői értekezlet, óvodai programok, ünnepnapok.

Az óvodapedagógus tervezése során figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.

Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros együttműködés.

Az óvodapedagógusok, szülők együttműködésének formái:

- fogadóórákon a gyermekek fejlettségéről való tájékoztatás
- szülői értekezletek szervezése, ahol a szülőket érdeklő témákról is beszélünk
- közös programok szervezése (pl. vásárok, ünnepek, családi napok)

3.5.2. Az óvodai közösség együttműködési formái

Az óvodánk jó légkörét az ott dolgozók hangulata viselkedése és egymáshoz való viszonya határozza meg. Munkatársainkra jellemző az egymás iránti tisztelet, megbecsülés, segítőkészség és együttműködés.

Az egységes nevelési vonal kialakításában segítséget nyújtanak a hagyományosan ismétlődő programok:

- heti és alkalmi közös nevelési megbeszélések
- kirándulások, ünnepi együttlétek
- szakmai továbbképzések, beszélgetőkörök

3.5.3. Fenntartóval való kapcsolattartás

Az igazgató, az igazgató helyettes és a fenntartó között hatékony, és egymás munkáját segítő kapcsolat van, ami elősegíti az óvoda sikeres működését. A fenntartónk szívügyének tekinti az óvodát, segíti a dolgozók munkáját, sok esetben a személyes jelenlétével is támogatja az óvodai nevelést. Ünnepeinken, kirándulásokon, rendezvényeinken részt vesz. Az óvoda életét érintő eseményekről, az óvoda működtetéséről folyamatos tájékoztatást kap.

3.5.4. Iskolával való kapcsolat

Az óvodából az iskolába való átmenet megkívánja az óvoda és az iskola kapcsolattartását. Kapcsolatban vagyunk azokkal az iskolákkal, amelyek a szülők által preferált intézmények. Igyekszünk személyesen is ellátogatni a közeli iskolákba, megismerni a nevelési céljaikat, elveiket, elvárásaikat, hogy az iskolai életmódra való felkészítésben ezeket szem előtt tudjuk tartani, ezzel is elősegítve az iskolára való felkészítés folyamatát.

Az iskolát kezdő gyermekek utánkövetését az elballagó gyermekek szüleivel való kapcsolattartással, az iskolák által biztosított nyílt napokon, bemutató órákon való részvétellel valósítjuk meg.

3.5.5. Kapcsolattartás óvodákkal

A környező kerületekben lévő óvodákkal, igazgatókkal jó kapcsolat kialakítására törekszünk. Más óvodákkal is vannak szakmai együttműködéseink, egymás pedagógiai munkáját segítjük, pedagógiai továbbképzéseken, konferenciákon találkozunk egymással.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való együttműködésre és lehetőségek szerint szakmai kapcsolatot tartunk fenn.

3.5.6. Más szervekkel, szakhatóságokkal való kapcsolattartás

3.5.6.1. Óvodánk gyermekorvosa szükség szerint elvégzi a gyermekek látás, hallás, és általános vizsgálatát. A vizsgálat eredményéről tájékoztatja az óvodapedagógusokat és szükség esetén javaslatot tesz a szülők felé, különböző szakvizsgálatokra.

3.5.6.2. A foglalkozás egészségügyi orvos a dolgozók egészségügyi alkalmasságát évente felülvizsgálja. Vezeti a dolgozók egészségügyi kiskönyvét. Munkáját megbízás alapján végzi.

3.5.6.3. Szakhatóságokkal, hivatalokkal való együttműködés

Az óvoda az alapító okiratának megfelelően a szakhatóságok előírásai szerint működik. Biztonságos és egészséges környezetet alakítottunk ki minden területen.

3.5.6.4. Kerületi együttműködés

A fenntartó és az igazgató a környezetünkben lévő, a gyermekek nevelését segítő együttműködések kiépítését igyekszik elősegíteni.

3.5.6.5. Pedagógiai szakszolgálattal való együttműködés

Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot az illetékes pedagógiai szakszolgálattal.

3.5.7. *Egyéb kapcsolatok*

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, ahonnan óvodába lépés előtt, (bölcsődék, családi bölcsődék) a gyermekek érkeznek.

4. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai, az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése.

A nevelési céljaink megvalósítása érdekében az óvodai nevelőmunkánk feladatai az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1. *Egészséges életmód alakítása*

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi, lelki és értelmi fejlődésének elősegítése ebben a korban kiemelt jelentőségű.

Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Célunk: A gyermekek testi és lelki fejlődésének elősegítése, az egészséges életmódra, életvitelre nevelés, életvezetési készségek fejlesztése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, kielégítése, a helyes étkezési kultúra kialakítása.

Feladatunk: Gyermekeinkben az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igényének kialakítása, formálása. Fokozatosan erősödjön bennük az egészséges életmód és életvitel igénye. Ezt az egészséges, biztonságos környezet megteremtésével és a megfelelő egészségügyi szabályok elsajátíttatásával teremthetjük meg. Törekszünk a helyes táplálkozási szokások kialakítására, különösen a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére és a kulturált étkezés illemszabályainak megismertetésére. Az óvoda saját konyhával rendelkezik, az egészséges és házas jellegű ételeink főzőkonyhánkon készülnek. Naponta négyszeri étkezést biztosítunk, ebből egy alkalommal nyers zöldségfélét vagy gyümölcsöt kapnak a gyerekek. Étrendünk összeállítása dietetikus iránymutatása alapján történik.

Mivel a mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, az óvodáskorban jelentős szerepet kap a gyermek egészséges fejlődésének biztosításában. Ezt az óvoda a megfelelő hely, eszközök és idő megteremtésével igyekszik a gyermekeknek biztosítani.

Ezért törekszünk a mindennapos mozgásfejlesztésre a tornateremben, vagy - időjárástól függően - udvaron való megtartására. Kiemelt feladatunk a gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése.

Az egészséges életmódra neveléshez hozzátartozik a megfelelő pihenés, a betegségmegelőzés és az szokásainak alakítása.

A gyermekek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata. Olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de a további fejlődéséhez is nagymértékben hozzájárul. A gondozás elsősorban az óvodapedagógus és a nevelő munkát segítő dolgozók feladata, de a gyermekeknek is meg kell ismerkedniük fokozatosan, a testápolási szabályokkal (kézmosás, mosakodás, fog- és haj

ápolás, WC használata), az önálló időjárásnak megfelelő öltözködéssel. A kisebbeknek még több segítséget nyújtunk ehhez, majd ahogy nőnek, egyre önállóbbá válnak. Az óvodáskor végére önállóan végzik ezeket a feladatokat, és a szabályokat is elsajátítják. Fontos, hogy ezek a szabályok akkor válnak a gyermekek viselkedésének belső szabályozójává, ha játékos formában, a napirendben meghatározott, állandó időben gyakorolják, a felnőttek türelmes megértésétől kísérve.

Fontos a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. A rendszeres munkajellegű tevékenységekkel és sok kirándulással igyekszünk egészséges, életvidám gyerekeket nevelni.

Az óvodapedagógus feladatai az egészségvédelem területén:

- az egészséges környezet kialakítása, megteremtése; környezetvédelemhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása
- a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- a gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása, életkori sajátosságainak megfelelő szokásrend alakítása
- a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermekek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, mindennapos edzés
- önállóságra szoktatás saját maguk gondozása kapcsán

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a kulturált étkezési szokások alakítása, erősítése
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- a megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógusokkal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása
- életvezetési készségek fejlesztése

Együttműködési feladatok a családdal:

- a szülőkkel megbeszéljük az óvodában már kialakított és a még kialakítandó szokásokat és kérjük, hogy ezeket a lehetőségekhez mérten, otthon is hasonlóan tartsák be
- próbálják dicsérettel, buzdítással sikerélményhez juttatni a gyermekeket az önellátás minél teljesebbé tételénél. A segítség azért történjen, hogy önálló legyen a gyermek, éppen ezért ne helyette lássák el a feladatokat
- megkérjük a szülőket, hogy figyeljenek fokozottan oda a váltóruhák és a tornaruha meglétére, amiket célszerű az időjárásnak és a gyermekek növekedésének megfelelően változtatni
- a szülőkkel való szervezett kapcsolattartás elősegíti, hogy az intézményi- és a családi nevelés összekapcsolódjon

Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer:

- az óvoda helyiségei egészségesek és biztonságosak legyenek (Rendszeres fertőtlenítések, takarítások egészségre nem ártalmas tisztítószerrel, HACCP rendszer működtetése, játszótér folyamatos ellenőrzése, balesetveszélyes játékok, eszközök eltávolítása, javítása)

- a környezeti higiénia nevelés az intézményünkben magába foglalja az óvoda tisztaságának a megóvását, szépítését (A csoportszobák, a tornaterem szellőztetését, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a mellékhelyiségek takarítását.)
- az egészséges táplálkozás érdekében minél több zöldség, gyümölcs, rostos ital fogyasztásához a feltételek megteremtése. A gyermekek részére készített étel saját konyhánkban, az ellenőrzött korszerű táplálkozás irányelveit figyelembe véve készül
- a gyerekek gondozásához szükséges eszközök biztosítása. Jellel ellátott textíliák, törülköző, ágynemű. Jellel ellátott személyes eszközök: folyamatosan cserélt fogkefe, fogmosó pohár, fésű
- a kulturált étkezéshez a gyermekeknek megfelelő méretű, esztétikus evőeszközök étkészletek, tálalási kiegészítők

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- önállóan tisztálkodjanak, öltözzenek
- ismerjék, alkalmazzák a higiénikus és esztétikus étkezési szokásokat
- legyenek igényesek ruhájuk és környezetük tisztaságára, megóvására. Ügyeljenek megjelenésükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre való törekvés adottságaikhoz mértén megfelelően edzettek, teherbírók, összerendezett mozgásúak legyenek

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodás korú gyermek minden megnyilvánulását érzelmei vezérlik. Fontos az érzelmi alapigények kielégítése, hogy az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkör vegye körül a gyermekeket.

Célunk: Az optimális érzelmi biztonságot adó környezet megteremtése. Olyan óvodai atmoszféra, amely sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élmények átélését teszi lehetővé.

Feladatunk, hogy megfelelő érzelmi, erkölcsi nevelést tudjunk biztosítani gyermekeinknek, így a csoport kialakításánál is törekszünk az érzelmi állandóságra, derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére. A gyermekek így szeretetteljes légkörben, érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolatok kialakításával ismerik meg az együttélés alapvető szabályait. Az óvodapedagógus empátiája segíti munkáját, általa képes a gyermekek érzelmi világát megérteni és őket érzelmeik segítségével irányítani.

Kiemelt feladatunk az erkölcsi nevelés – a példaadáson keresztül - a gyermeki jellem alakítása a türelem, a szolidaritás, az igazságosság formálásával.

Tanulják meg az egymásra való odafigyelést, egymás segítségét, alakuljon ki alkalmazkodó képességük, hogy ezáltal alakuljon bennük a különbözőségek elfogadása és a mások iránti tisztelet.

Feladatunknak tekintjük megtanítani a megfelelő érzelmek kifejezésének elsajátítását, mint a szeretet, féltés, félelem, bizalom. Érzelmeiket tudják önállón elmondani, kifejezni. Gyakorolják a megfelelő önkifejezések formáit, és sajátítsák el az önértékesítő törekvések helyes módjait.

Fejleszthetjük önfegyelmüket, kitartásukat, önállóságukat és fegyelmezettségüket a szerepjátékok eljátszásával, a hagyományok ápolásával és a jeles napok feldolgozásával.

Azoknál a gyermekeknél, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet és megértő óvodapedagógusi magatartást nyújtunk.

A befogadási időszakban az új gyermekek és a szülők első benyomása meghatározhatja az óvodához való viszonyukat. Ezért arra törekszünk, hogy megfelelő időn belül biztonságérzetet szerezzenek.

Az óvodai élet során a közös élmények, közös tevékenységek segítik a szocializációt.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét. Ez a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családhöz való kötődés alapja, továbbá fontos, hogy a gyermek rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.3.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelés egészében jelen van.

Célunk: A gyermekek tisztán és pontosan ejtsék a hangokat, megfelelő nyelvi formákkal, gazdag szókinccsel és szívesen beszéljenek. A gyermekek beszédfejlettségénél (alakilag, tartalmilag, beszédtempóban) az egyéni fejlődés ütemének különbözőségeit figyelembe vesszük.

A kialakult beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedően, jól érthetően, határozottan, választékosan beszéljenek. Az anyanyelvük ismerete mellett fontos, hogy szeressék és megbecsüljék a magyar nyelvet.

Feladatunk: Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. A gyermeki kommunikáció különböző formáinak alakítása helyes mintaadással. Ezért törekszünk kihasználni a nap során adódó lehetőségeket, alkalmakat, az érdeklődés felkeltése segítségével. Odafigyelünk, hogy olyan kedves környezet vegye körbe a gyermekeket, amely nemcsak az esztétikai érzéküket fejleszti, hanem a gondolataik kifejezésére is ösztönzi őket.

A gyermek anyanyelvi szintjét korábbi történetek felelevenítésével, anyanyelvi játékokkal és az egyéni fejlesztés alkalmával javítjuk, tökéletesítjük. Ezért fontos szempontnak tarjuk, hogy óvodapedagógusaink beszéde helyes, tiszta és példaértékű legyen.

Feladatunknak tartjuk a megfelelő beszédfigyelem kialakítását, amit egy-egy csoportos beszélgetés alkalmával a gyermekek saját maguk is fejleszthetnek türelmükkel, figyelmükkel, kitartásukkal.

A kommunikáció fejlesztéséhez szorosan hozzátartozik az illem szokásainak elsajátítása, ami magában foglalja a felnőttekhez intézett kérdéseket, a velük szembeni udvariassági szokásokat. (Kinek, mikor és hogyan köszönjön? A bemutatkozás, az egymással való beszélgetés szabályainak elsajátítása.)

A nap folyamán lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy tapasztalataikat, élményeiket elmondhassák, érzéseiket kifejezhessék. Különböző játékokkal fejlesztjük a metakommunikatív képességeiket is.

A pedagógus feladata felismerni a beszédhibákat és szakemberhez irányítani azokat a gyermekeket, akiknek erre szükségük van.

Azért, hogy a gyerekek beszédfejlődése minél kiegyensúlyozottabb legyen, a beszélgetés, bemutatás, magyarázat, gyakorlás, megfigyelés, megerősítés módszere mellett a játékba való integrált nevelést alkalmazzuk.

Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi nevelésben

- az óvodapedagógus beszéde szép, példaértékű legyen, beszédében törekedjék a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására
- kísérje figyelemmel a gyermekek beszédértési, beszédtechnikai szintjét
- szükség esetén megfelelő szakember bevonását kérje
- beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket
- lehetőséget teremteni minden gyereknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- képessé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- a gyermek szókincsének folyamatos bővítése
- a beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni
- beszédértés és a beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- szókincsük váljon gazdaggá, fejlődjön kommunikációs képességük, összetett mondatokban beszéljenek
- időbeliséget és téri irányokat tudjanak beszédben kifejezni
- életkoruknak megfelelően képesek legyenek élményeiket, gondolataikat minél szívesebben kifejezni, társaikkal megosztani
- legyenek képesek átélt élményeiket felidézni, saját szavaikkal kifejezni

4.3.2. Értelmi fejlesztés megvalósítása

Az értelmi nevelés feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Célunk: a gyermekek sokoldalú tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, bővítsék és rendszerezzék ismereteiket, fedezzék fel az összefüggéseket, és ismereteiket tudják alkalmazni a gyakorlatban.

Tehát ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermek tanulásában, egyéni fejlődési ütemének megfelelően. A tanulási tevékenység esetén azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyenek részt a folyamatban a gyerekek.

A legfontosabb feladatunk az élményhez juttatás, a sokféle tevékenység biztosítása, amelyek között a legátfogóbb a játék. A játék mellett sok lehetőséget adunk kísérletezésre, hogy maguk jussanak el az eredményhez, olykor akár kudarcokon keresztül is.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket. A tevékenységek közben a spontán szerzett

tapasztalatokkal együtt gyűjtenek a gyermeknek új ismereteket. Ezekben a tevékenységekben egyéni sajátosságokat figyelembe véve kapnak alkalmat a gyakorlásra.

Így fejlődik fokozatosan a gyermek kognitív képessége:

- vizuális észlelése, alaklátása és formaállandósága (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony)
- téri tájékozódása, térérzékelése (oldaliség, irányok, viszonyok)
- feladatmegoldó képessége
- verbális, vizuális memóriája és figyelmének tartóssága, terjedelme
- gondolkodása, emlékezete
- képzelete, kreativitása

A mozgásos játékok segítségével fejlődik a gyermek keresztcsatornája, ami a jobb és baloldaliság kialakításában játszik fontos szerepet. A gyermek életkorának megfelelően fejlesztjük a gondolkodását (következtetés, konkretizálás, összehasonlítás, különbség-azonosság) és a vizuális észlelések megfogalmazását.

Az óvodapedagógus feladata a tevékenységek megszervezésében

- biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz, ötlet)
- a tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását
- folyamatosan biztosítsa a gyermek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit

- folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére
- a kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradt gyermekekre egyénre szabott fejlesztési tervet készítsen, és ez alapján fejlessze a gyermeket
- minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzon fejleszteni
- értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- a gyermekek egyéni érdeklődésnek megfelelő tevékenységek biztosítása
- a gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermek képes legyen spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak beépítésére, különböző élethelyzetekben történő alkalmazására
- legyenek érdeklődőek és nyitottak szűkebb és tágabb környezetük iránt
- alakuljon ki pontos és valóság-hű észlelésük, figyelemkoncentrációjuk, problémamegoldó képességük, elemi fogalmi gondolkodásuk
- fejlődjön képzeletük, rövid és hosszú távú memóriájuk

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodás gyermek tevékenységformái egymást átszőve érvényesülnek, és valamennyi együtt jelenik meg a nap folyamán. Különböző tevékenységek komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. A nevelés és a tanulás tervezése során a tevékenységeket egységben kell átgondolni.

5.1. Játék

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék, mint az óvodás gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermek fejlesztése érdekében.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban.

Célunk: nyitott, motivált és érdeklődő gyermek, aki az iskolai életre alkalmassá válik. Olyan óvodai tevékenységkínálat biztosítása, amely a gyermeki kíváncsiságra, a gyermek élményeire, tapasztalataira, érdeklődésére építve nyújt lehetőséget a változatos tevékenykedéséhez. A közös

felfedező helyzetek, az együttes tevékenységek, a sok-sok kérdés és felelet, az utánzások jó alkalmat teremtenek a spontán tanulásra, a gyermekek képességének fejlesztésére, tapasztalatainak bővítésére, rendszerezésére.

Feladatunk: A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodapedagógus teremtsen olyan élményszerű környezetet, amely ösztönzi a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, tevékenységi vágyát, természetes beszédkedvét (felszabadult csoportlégkört teremt, kedvet csinál a beszédhez, odafordulást, érdeklődést mutat a gyermek felé, mondanivalója iránt).

Az óvodapedagógus játéktámogató magatartása, viselkedése, modora, szellemi beállítottsága, viszonyulása a gyermekek játékához meghatározza a csoportban uralkodó játékkultúrát.

Gyakorló vagy funkciójáték:

a sokszori ismétléssel, gyakorlással különböző funkciók fejlődnek (megfigyelőképesség, kitartás). A gyakorló játék lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

Építő-, konstruáló játék:

Az építés, konstruálás közben átéli az alkotás örömét, így fejlődik kreativitásuk, megfigyelik a rész-egész viszonyát, ami által fejlődik megfigyelő képességük és gondolkodásuk. Így gyarapodik fokozatosan szókincsük, a téri helyzetek, formák, színek, anyagok fogalmának megismerésével, megnevezésével.

Az építésre, konstruálásra mind a csoportban, mind az udvaron lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek.

Szerepjáték:

A szerepjáték közben a gyermek önértékelése, önfegyelme, feladattudata, döntésképpessége fejlődik. Gyakorolják, rögzítik a közösségi élet szabályait, az általános és a helyi sajátosságokkal kibővítve. A szerepjáték különböző fajtái: a tényleges szerepjáték, az építő játékok, a konstrukciós (szerkesztő) játékok és a mesedramatizálás, bábozás.

A szerepjátékban is sok lehetőség nyílik a beszéd fejlesztésére, hiszen játék közben a beszédben gátolt gyermekek is megnyílnak.

Szabályjáték:

A szabályjátékok segítségével könnyebbé tudjuk tenni számukra a szabályokhoz való alkalmazkodást, a helyes magatartási formák elsajátítását, az egymáshoz és a csoporthoz való helyes viszony elsajátítását.

A szabályjátékok egyes fajtái elsősorban a gyermekek mozgását, mások főként az értelmi képességeiket fejlesztik.

Mozgásos szabályjátékok:

- mozgásos játékok
- dalos népi játékok

Értelmező szabályjátékok:

- társasjátékok, dominók, kártyajátékok, logikai játékok, nyelvi játékok, stb.

Barkácsolás:

Az óvodáskorban ez a munkatevékenység még játék. Ezt a tevékenységet az alkotás öröme kell, hogy áthassa. Segítségével fejlesztjük a gyermek kreativitását, finommotorikai képességét, és ösztönözzük a harmonikus társas-kapcsolatok kialakítását, hiszen munka közben segíthetnek egymásnak, gyakorolhatják a társas együttlét, a viselkedés szabályait.

Bábozás, dramatizálás:

Ezeknek segítségével törekszünk fejleszteni a gyermek alkalmazkodó képességét, beszédkészségét, önismeretét, önértékelését.

Az arányos fejlődést az esztétikus élménynyújtással, óvodapedagógusi bábjátékkal, bábkészítő tevékenységgel, a gyermekek bábjátékával, helyes és kifejező metakommunikációval igyekszünk elérni. A siker eléréséhez szükséges a bábozás, dramatizálás elemeinek elsajátítása, a testséma fejlesztése, és a megfelelő szerepazonosulás kialakítása.

A szabad játék biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

- jól megkülönböztethető, állandó játéktereket biztosít az óvodapedagógus, a különböző játékszási funkciókhoz, pl. kirakó-, konstruáló-, egyéb szerep-, vagy szituációs játékokhoz, alkotások kiállító polca stb.
- minden játékfajtának (faépítők, babakonyhai játékok, kirakó, konstruáló, képeskönyvek nézegető helye, stb.) megvan az állandó helye
- a játékidő alatt a rajz sarokban minden rajzos eszköz a gyermekek rendelkezésére áll
- a „mese sarok” mesekönyvekkel, képeskönyvekkel, bábokkal, drámajátékhoz alkalmas eszközökkel, van ellátva
- a ritmus hangszereket, és a körjátékokhoz szükséges kellékeket, a gyermekek a szabad játékban is elvehetik
- az óvodapedagógus az építő játékokhoz különböző méretű és anyagú elemeket biztosít, melyek közül nem használják a teljes kínálatot egyszerre, hanem időszakonként felváltva

Gyakorló játék eszközei:

- fakockák
- különböző nagyságú dobozok

- nagyméretű járművek (autó, vonat, busz) stb.
- kosárban: anyagok, anyagfélések
- nagylyukú, nagyméretű gyöngyök-, gombok-, fűzőszálak

Konstruáló játék eszközei:

- Duplo, Lego, fémépítők
- faépítők, fahasábok
- szét- és összeszerelhető tárgyak

Szimbolikus - szerepjáték eszközei:

- plüssállatkák
- baba, babaruhák
- mózeshkosár (hordozó), babakocsi
- kosarak, táskák, kötény, kalapok beöltöztös ruhák, textíliák: terítő, kendő, hátizsák
- jelmezek
- sapka, táska, sisak, korona
- bababútor, asztal, szék, babaágy
- babaszobai edények: fazék, fedő, fakanál, tepszi, tányér, bögre, evőeszközök 1-2 tál, csésze

Szabályjáték eszközei:

- társasjátékok, dobókocka
- kártyák
- térbeli társasjátékok

Az óvodapedagógus feladatai

- megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni a saját nevelési céljai elérése érdekében
- minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítani a gyermekeknek az elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételek, ötletek és eszközök biztosítása
- nyugodt légkör biztosítása az elmélyült játék feltételeinek megteremtésében
- napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátzás a gyerekekkel

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyerekek képesek legyenek a társaikkal való együttműködésre (szerepek elosztása, egymás ötleteinek elfogadása)
- tudják elfogadni a játékszabályokat, a játék által kínált egyéb kööttségeket
- a siker és a kudarc megfelelő elviselésére
- a játékhoz szükséges megfelelő játéktér önálló kialakítására
- játékaikban dominánsan jelentkezzen a szerepjáték
- legyenek képesek egyéni ötletekkel a különböző anyagok, eszközök, játékok kombinált alkalmazására
- váljanak igényessé alkotásaikkal szemben

5.2. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese képi és konkrét formában, bábozással, dramatizálással tárja fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Célunk: Az igény kialakítása az irodalmi nyelvre, a mese és a vers megszerettetése, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül. Minden nap meséljünk, verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délben, elalvás előtt vagy délután. Célunk, hogy a verselés, mesélés gerincét a magyar népmesekincs megismerése jelentse, de a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek is helye legyen.

Feladatunk: Elérni, hogy a gyermekek szívesen mondjanak mondókákat, verseket, meséket, és szeressék meg a hozzájuk tartozó játékokat és mozgásokat.

Örömmel hallgassanak mesét, és legyen igényük az újrachallgatásra. Tudjanak kiegészíteni szóban ismert meserészleteket, képesek legyenek saját vers-, és mesealkotásra, jegyezzék meg a mese legfontosabb eseményeit, szereplőit.

Vegyenek részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésekben, bábozzanak.

Feladatunknak tekintjük a beszédművelést nyelvtörőkkal, ritmusgyakorlatokkal, szójátékokkal, légző-gyakorlatokkal.

Feladatunknak tartjuk a megfelelő beszédfigyelem kialakítását, amit egy-egy csoportbeszélgetés alkalmával a gyermekek saját maguk is fejleszthetnek türelmükkel, figyelmükkel, kitartásukkal.

Eszközeink: Maga az anyanyelvünk az egyik legfontosabb eszközünk, melyet az önkifejezés eszközeként alkalmazunk. Ezt egészítjük ki könyvek, képek, kártyák, festmények, bábok, dramatizálás eszközei stb. felhasználásával. Törekszünk a minél színesebb, esztétikusabb, a gyermekek korának megfelelő eszközöket alkalmazni.

A mindennapi verselés, mesélés biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

- a csoportszoba legalkalmasabb területe a mesélésre, verselésre a puha szőnyeg, ahova a gyerekek ilyenkor letehetik a párnákat
- a napi verselésnek, mesélésnek esztétikus helye legyen
- a versek, dramatikus történetek megjelenítéséhez különböző kellékeket használhatnak (kendők, kötények, szoknyák, ruhák, állatos fejdíszek), bábok (újáb, kesztyűbáb, fakanálbáb, zacskóbáb
- könyvek, kellékek, bábok
 - óvodáskor elején: leporelló (folyamatos csere biztosított), nagyalakú képeskönyv, verses mesekönyvek, nagyalakú verses, mondókás könyv
 - óvodáskor közepén: mesekönyv, természetkönyv, ismeretterjesztő képeskönyv (aktualizálás, folyamatos csere), jelmezek (különböző színű palást, korona, fátyol, hosszú szoknya, vállkendő, fejkendő, állatos fejdíszek), kiegészítők (botok, kosarak, zsák, tarisznya, nagyméretű textilek)
 - óvodáskor végén: verses könyv, képes könyv, népmesék, folytatásos elbeszélő mesekönyv, tudományos gyermekkönyv, szólások, közmondások, találós kérdések gyűjteménye, óvodás újságok, saját verses füzet és saját mesekönyvek. Jelmezes kosárban egy-egy mesedramatizáláshoz használható mesejelmez, kiegészítők, díszletek, textilek. Folyamatosan cserélt bábkészlet, egy-egy vers, mese eljátszására alkalmas bábok, hátterek kellékei

Óvodapedagógus feladatai

- a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére
- használjon ki minden lehetőséget, kínálkozó alkalmat a verselésre, mesélésre
- alapos felkészültség szükséges ahhoz, hogy a mese, vers történéseit alkotó módon előadjuk

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A napi verselés, gyakori mesehallgatás hatására szívesen mondjanak verseket, dramatizáljanak el meséket, történeteket. Szívesen hallgassanak új verseket, verses meséket, a mese szófordulatait használva önállóan meséljenek.

- a gyermekek legyenek képesek az ismert mondókák, versek, mesék, szóbeli, bábos, dramatikus felidézésre
- tudjanak meséket, történeteket kitalálni, és azt megjeleníteni
- alkalmazzák a mese fordulatait, kifejezéseit
- váljék igényükké a mesehallgatás és a verselés

A történetek, elbeszélések, mesék humoros mondanivalóját megértik. A mesékhez a versekhez fűződő pozitív érzelmi viszonyuk megerősödik, későbbiekben jelentőséggel bír olvasóvá nevelésükben.

5.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk: A mindennapi tevékenységben a gyakori éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, a zenei képességek fejlesztése, a zenei ízlés formálása és az esztétikai fogékonyság alakítása.

A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely zenei anyanyelvüket megalapozza. Szívesen énekeljenek, mondókázzanak, játszanak énekes játékokat, a zenélés örömet nyújtson számukra és mások számára is.

Feladatunk: Megismertetni a gyermekekkel minél több mondókát, gyermekdalt, énekes játékot, komponált gyermekdalt, népi mondókát és népdalt, a saját korosztályuknak megfelelően. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékra. Ezeken keresztül ritmusérzéküket, éneklési készségüket tudjuk fejleszteni. Törekszünk a zenei nyelvi képességeik fejlesztésére, illetve a hallás fejlesztésére, zenei képességfejlesztő játékokkal kiegészítve. Lényeges a hangsúlyos magyar beszéd erősítése.

A népdaloknak, a néptánc elemeinek és a népszokásoknak a megismerése és gyakorlása a hagyományok továbbélését segíti. Óvodánk feladata: Kodály Zoltán módszerei alapján a Forrai Katalin ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés.

A megfelelő zenei anyanyelv elsajátításával a gyermekek érzelmi világának gazdagítása mellett fejlesztjük a zenei kreativitásukat, fantáziájukat, ami ebben a korban spontán és örömteli a gyermek számára. A zenei alkotókedvet a hangszerek alkalmazásával, bemutatásával igyekszünk fokozni.

Éneklési készség fejlesztése:

- Óvodáskor elején: az óvodapedagógus segítségével egyszerre, csoportosan, körülbelül azonos hangmagasságban énekeljenek 3-4 hangterjedelemben. Szívesen játszanak ölbeli játékokat, ringatókat, mondókákat, utánzó mozdulatokkal kísérik. Az óvodapedagógus érzékelteti énekkel. A dalon keresztül a magas és a mély közötti különbségeket (oktáv távolságban) térben mozgással, játékosan mutatják. Különböző zörejhangokat is felismernek. Egyszerű játékos utánzó mozgással az egyenletes lüktetést érzik. Egyszerű ritmushangszereket használnak az egyenletes lüktetésre.

- Óvodáskor közepén: óvodapedagógus indításával önállóan, érthető szövegkiejtéssel, 3-4 hangterjedelemben énekeljenek a gyerekek. Egyszerű dalokon keresztül felismerik és térben mutatják a magas-mély dallamokat. Halk-hangos különbséget érzékelik éneklés, mondókázás, tapsolás során. Gyors-lassú tempót képesek érzékelni. Jól ismert, kedvelt dalokat dúdolásról, hangszerről felismerik. Egymás beszédhangjának és a természet kisebb hangszín különbségeit felismerik, egyenletes lüktetését járással, tapsolással, mozgással érzékelik. Szívesen találnak ki dallamfordulatokat, ritmikus visszhang játékokat.
- Óvodáskor végére: a gyermekek önállóan egyénileg és csoportosan kezdeményeznek énekes játékokat. A gyerekek ismerik a magas-mély, a halk-hangos, gyors-lassú fogalompárokat, együttes játék során gyakorolják. Belső hallásuk, zenei emlékezetük fejlődik dallambújtatással. Dalokat ismernek fel dúdolásról, hangszeres játékról. Egyenletes lüktetést és a dallamritmust eltapsolják. Szívesen alakítanak zenekart. A dallamokat és a mondókákat ritmusról felismerik.
- Az óvodai zenei fejlesztés tartalma játéktípusok szerint:
 - felnőtt játéka a gyermekkel: altatók, arc-, kéz-, ujj-, lábjátékok, lovagoltatók, kiolvasók, játékra hívók
 - körjátékok: guggolós játékok, kergetők, párbeszéd + felelgetős, szerepcsere, kifordulás kör, leánykérő – lakodalmas, pár-párválasztás, sor-lánc-, kapu-híd-, tréfálgató játékok

Módszerünk, eszközünk:

Minden pedagógus a szaktudásának megfelelően adja át ismereteit a rábízott gyermekeknek, az általa megválasztott módszereket alkalmazva. Ehhez válassza ki azokat az eszközöket, amelyek a gyermek esztétikai és zenei nevelésének megfelelnek. Az énekes játékhoz csak azokat az eszközöket használjuk, amelyekre a játékhoz feltétlenül szükség van (pl. kendő, gyűrű stb.), mert ezek olyan eszközök, szimbólumok melyek a játék szabályait erősítik.

Az óvodapedagógus feladatai

- teremtsen minél több lehetőséget a gyermeknek a környezetük hangjainak megfigyelésére
- a zenei fejlesztés területén a ritmusfejlesztésre, hallásfejlesztésre, mozgásfejlesztésre adjon lehetőségeket
- a szabad játék alatt adjon lehetőséget a zenére történő mozgásra is
- bátorítsa a gyermekeket a dallamok, ritmusok, dalszövegek kitalálására
- a zenei nevelés szerves részét képezzék a hangszerek, amelyeket a gyermekek is használhatnak

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat
- gátlások nélkül önállóan is merjenek és tudjanak énekelni
- ismerjék fel a dallammotívumokat, tudjanak dallamot, ritmust és mozgást rögtönözni
- ismerjék fel a hangszerek hangját, szívesen játszanak óvodai hangszereken
- alakuljon ki zenei érdeklődésük

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk: Az alkotás örömének megtapasztaltatása, a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése, a szín- és formavilág gazdagítása. Az érdeklődés felkeltése a művészeti tevékenységek iránt.

A kézmozgások finomításával felkészíteni a gyermekeket az iskolára.

Feladatunk, hogy a gyermekekkel megismertessünk egyszerű munkafogásokat, különböző anyagokat és technikákat.

Tudjanak megfigyelés után formázni, rajzolni, festeni, illetve alkossanak képet emlékezet alapján, és jelenítsenek meg néphagyományból merítkező témákat.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a kifejezőképesség, térbeli tájékozódó– és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A pedagógus feladata erősíteni és fejleszteni a gyermek vizuális látásmódját és érzelmi világát, valamint megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és a kézi munka különböző alapelemeivel és eljárásaival.

A csoportban a rajzolás, mintázás, kézi munka és a barkácsolás eszközei meghatározott, a gyermekek számára elérhető helyen vannak.

Módszerünk, eszközünk: Esztétikus élménynyújtással, a környezet esztétikai alakításával, közös alkotásokkal, népi kismesterségek, népművészeti elemek megismertetésével, ajándékok készítésével és még sok más, saját maga által megválasztott eszköz és módszer használatával érheti el az óvodapedagógus a célját.

Az óvodapedagógus a saját szaktudásának megfelelően alkalmazza és használja fel ezeket az eszközöket és módszereket, természetesen odafigyelve az esztétikus, igényes munkák kivitelezésére és a természetes anyagok használatára.

A mindennapi rajzolás, festés, mintázás, kézi munka biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

A csoportszobában „rajzsarok” áll a gyermekek rendelkezésére, ahol a gyermekek zavartalanul alkothatnak a különböző rajzeszközökkel.

Nyitott, a gyermekek számára elérhető magasságú polcrendszer van a csoportokban az eszközök tárolására és rajzgyűjtő dossziéja van minden gyermeknek. Polc, faliújság a gyermekek alkotásainak elhelyezésére.

- a rajzeszközök célszerű esztétikus tárolókban, technikánként elrendezetten állnak a gyermekek rendelkezésére
- a kézimunkához biztosítottak a különböző színű és minőségű papírféleségek (szalvéta, krepp papír, hullámpapír, csomagoló papír), ollók, ragasztók, fonalak stb.
- műanyag alátétek, bal kezes eszközök szükség szerint

Tevékenységhez szükséges eszközök:

- Óvodáskor elején: gyurmázáshoz só- liszt gyurma, gyurma.
Festéshez: tempera, festőszivacs, vastag ecset, színkeverő tálca
Rajzoláshoz: vastag ceruzák, zsírkréták, nagyméretű papírok.
Fűzéshez: nagyméretű gombok, nagylyukú gyöngyök, vastag fűzőszálak. Ragasztáshoz: ragasztó (folyékony, stiftes)
- Óvodáskor közepén: Gyurmázáshoz só- liszt gyurma, natúr és színes gyurma.
Festéshez: vízfesték, tempera, ecsetek több méretben, színkeverő tálca.
Rajzoláshoz: zsírkréta, vastag és vékony ceruza, rajzlapok, papírok, textíliák. Fűzéshez: különböző méretű gombok, gyöngyök, fűzőszál.
Ragasztáshoz: ragasztó. Barkácsoláshoz: hurkapálcika.
Óvodáskor végén: Gyurmázáshoz só- liszt gyurma, natúr és színes gyurma.
Festéshez: vízfesték, tempera, különböző méretű ecsetek, színkeverő tálca.
Rajzoláshoz: zsírkréta, vékony ceruza, filctoll, grafit ceruza, rajzlapok, papírok, hajtogatók papírok. Fűzéshez: különböző méretű gombok, gyöngyök,

Ragasztáshoz: ragasztó. Barkácsoláshoz: hurkapálcika, lyukasztók, kivágó formák, különböző ollók.

Az óvodapedagógus feladatai

- az egyes technikákhoz kapcsolódó megoldások, munkafogások, eszközök megismerésére és gyakorlására minden gyermeknek lehetőséget biztosítson
- az óvodapedagógus mindig építsen a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára
- a vizuális tevékenységre az egész nap folyamán teret, lehetőséget biztosítson
- az életkori sajátosságok figyelembevételével, egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segítse a képi-plasztikai kifejezőképességet, a komponáló-, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását
- a gyermek valamennyi alkotását értékként kezelje
- a tevékenységek irányítása során, az alkalmazott technikai eljárásokhoz kapcsolódó tudnivalókat változatos szóhasználat, érthető, az eljárásra jellemző kifejezésekkel mutassa be, gyarapítva a gyermekek szókincsét
- lehetőségeihez mérten törekedjen a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- örömmel és szívesen alkossanak
- fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat
- biztonsággal, rendeltetésszerűen használják a vizuális tevékenységhez használatos eszközöket
- legyenek képesek érzelmeiket, gondolataikat vizuálisan kifejezni

- rajzaikban jelenjenek meg az apróbb részletek, formák
- alkalmazzák bátran a színeket
- legyenek téralkotásban ötletesek és együttműködők
- csodálkozzanak rá a szépre, tudjanak gyönyörködni benne
- élményeik megjelenítésére bátran alkalmazzák a képi kifejezés változatos eszközeit

5.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Célunk: Óvodai nevelésünk lényeges eleme a testi fejlesztés, az egészségfejlesztő testmozgás. Az egészséges életmódra nevelés, a természetes mozgások alakítása és fejlesztése. A fontos személyiség-tulajdonságok alakítása, fejlesztése (bátorság, kitartás, fegyelem, közösségi-érzés, alkalmazkodó képesség).

Testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás) továbbá a növekedés és önbizalom elősegítése. A mozgáskoordináció alakítása. A szem-, kéz-, láb koordinációjának fejlesztése.

A nagymozgások, a rugalmasság, az egyensúly párhuzamos fejlesztése.

Feladatunk, hogy segítségünkkel a gyermekek elsajátítsák a természetes mozgások elemeit (járás, futás, kúszás, mászás), és ismerkedjenek a gimnasztikai gyakorlatokkal és gyakorolják azokat.

Törekszünk minden nap alkalmat teremteni a spontán mozgásra, mind a levegőn, mind pedig a csoportszobában. A mindennapi mozgásban figyelnie kell az óvodapedagógusnak a tartásjavító gyakorlatok és a lábtorna beépítésére, valamint a mozgásigény kielégítésére. Az egészséges testi fejlesztés elképzelhetetlen a rendszeres, játékban gazdag mindennapi mozgás nélkül.

A pedagógusnak feladata az udvar lehetőségeit kihasználva minél több időt eltölteni a gyerekekkel a friss levegőn. A mozgás megszerettetését a változatos játékok beépítésével tudja leginkább elérni.

A mindennapi és a szervezett mozgást döntő mértékben természetes mozgások, gyakorlatok képzik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúly gyakorlatok), ezeket kiegészítik talajtorna elemek, valamint a kézi szerrel végezhető gyakorlatok.

A szervezett mozgásnak, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Fejlesztőprogram speciális céljaink megvalósításához:

- Óvodáskor elején: természetes nagymozgásokat (járás, futás, kúszás, mászás, bújás) végeztetünk a gyermekekkel, észlelésük mozgásaik közben spontán fejlődik. Természetes módon megismertetjük őket testrészeikkel. Mindezt segítik: testrészek ismeretét célzó gyakorlatok, tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, a test személyi zónájának alakítása.

- Óvodáskor közepén: nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, különböző irányokban végzett mozgások, különböző formákat mozognak be, tanulják az oldaliságot.
- Óvodáskor végén: az észlelés fejlesztése a legfőbb cél; alaklátás és formaállandóság fejlesztése, gyakorlással. Egyes gyakorlatok csukott szemmel végeztetése. A gyakorlatokat bemutatás által láttatjuk, hallatjuk, a pontos megnevezés után pedig elvégzik a látott és hallott feladatokat a gyermekek. Előtérbe kerülnek a szem- kéz koordinációt igénylő feladatok.

Nagymozgások fejlesztése

Járás

- kis és nagy lépésekkel
- különböző irányokba fordulással
- változó szélességű sávok, vonalak között
- különböző tárgyak megkerülésével, átlépésével, tartásával
- utánzó járások (pók, béka, rák, nyuszi, stb.)

Futás

- futás megindítása, megállítása különböző jelre, játékra
- különböző irányokban, majd közbeni irányváltoztatással
- különböző tempóban, majd közbeni tempóváltással
- változó szélességű sávok között
- különböző tárgyak megkerülésével, átugrással, átlépésével

Ugrás

- szökdelés páros és egy lábon haladással
- szökdelés egy lábon, oldalirányba szökdelés
- különböző alakzatú térbe beugrás- kiugrás/ kör, négyszög, stb. /
- "távolugrás " (páros lábbal szökdelés) ugrás előre, hátra,
- "magasugrás "
- ugróiskola, kicsiknél a legegyszerűbb formában
- mélyugrás

Mászás, csúszás, kúszás különböző tempóban

- különböző irányokba, majd irányváltoztatással
- különböző szélességű és formátumú helyeken és tárgyakon / mászóka, fa /
- különböző tárgyak megkerülésével, átmászásával

Egyensúly gyakorlatok

- állás: lábujjon, sarkon.
- egyensúlyozó járás: padon, földre helyezett szivacson, stb.
- kúszás egyenes padon
- gurulódeszka gyakorlatok
- különböző sportok /roller, bicikli, stb./
- forgások, fordulatok, testhelyzet változtatások

Labdás feladatok***Egyéni és páros feladatok******Posztúra szerint: ülésben, állásban, térdelésben, mozgás közben***

- labdás futások: terem egyik oldaláról gurít/dob/rüg
- gurítások
- hajítás, dobás
- elkapás
- pattintás,
- pattogtatás
- labdavezetés
- feldobás, elkapás
- rúgás

A mindennapos mozgás során fejlődik:**Szem- kéz koordináció**

- dobások
- babzsák célba dobása változó nagyságú körbe, változó távolságról, különböző tárgyak fölött /szék, stb. /
- babzsák csúsztatás két vonal közé
- babzsák dobás vízszintes és függőleges célra, változó távolságról
- karikadobás változó irányokba
- kugli játék
- labdajátékok: dobás és elkapás nagyobb, majd kisebb labdákkal változó távolságról, labda célba ütügetése bottal, labda gurítása, vezetése

Szem - láb koordináció fejlesztése

- ugrókötéllel: kötél fölött átugrás, változó magassággal
- karikába különböző lábakkal belépés, kilépés, beugrás, kiugrás
- lábbal különböző formák rajzolása, alkalmi felületen, homokba, padlóra, stb.
- ugróiskola, egyszerűbb és neheztett formában

Testséma fejlesztés

A testrészek ismerete:

- önmaga felismerése és azonosítása tükörgyakorlatokkal tevékenységek a testrészek megismerését célozva:
 - testrészek megérintése és megnevezése a felnőtt által
 - a gyermek megismétli saját testén az érintést és megnevezést
 - utasításra a gyermek megérinti és megnevezi a testrészt
 - a felnőtt megnevezi, és a gyermek megérinti a másik gyermek testrészét
 - az előzőek megismétlése csukott szemmel
 - meghatározott testrészekre koncentráció

A test személyi zónájának alakítása

- az oldaliság tanítása
- a test elülső és hátulsó részeinek megismertetése játékos mozgásos feladatokkal
- a test függőleges zónájának megtanítása
- adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása

Testfogalom

A testfogalom a saját testről szerzett tudás. A gyermek megtanulja a testrészeinek az elhelyezkedését, nevét, funkcióját.

Kialakítását segítik az egyes testrészek fejlesztésére alkalmazott mozgások (fej, törzs, karok, kézfej, ujjak, lábak, lábfej és lábujjak).

Módszerünk, eszközeink: Ugyanúgy, mint a többi tevékenységnél, a pedagógusnak szem előtt kell tartania a játékba való integrált nevelést. Ezt kiegészítheti saját ötletein alapuló módszerekkel. Az óvoda eszközeit figyelembe véve a pedagógus szabadon dönt az eszközválasztásban.

Az óvodában a gyerekek többnyire a mozgás, a tevékenykedés által szereznek tapasztalatot a környezetükről.

Feladatunk a változatos eszközök és kézi szerek alkalmazásával fejleszteni a gyermekek ügyességét, kitartását, koncentráció-képességét, pontos, esztétikus mozgás kivitelezését, térben, időben való látását, izomzatát.

A mozgásfejlesztés a nagymozgásoktól a finommotorikus tevékenységekig az egész személyiség fejlődését segíti, alakítja a szociális képességeket, kedvezően befolyásolja az értelmi fejlődést.

A mozgás minden tevékenységben jelen van, átszövi a játékot, a környezeti nevelést, a művészeti nevelési területeket, a gondozási tevékenységeket.

A testmozgás biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

- a mozgásos játékokhoz jól felszerelt, tornatermünk áll a csoportok rendelkezésére
- nagymozgást fejlesztő eszközök
- minden gyermeknek saját tornafelszerelése van (kis, középső csoport: tornacipő, nagycsoport tornaszákban tornaruha, tornacipő)
- a különböző mozgásos képességek gyakorlásához az udvarra is biztosítunk eszközöket (tornakarika, labda, különböző mászó szerek, futóbicikli)
- zenés tornához és egyéb feladatokhoz különböző kézi szerek, pl. szalagok, babzsákok, kendők, karikák stb.
- gimnasztikához: szalagok, labdák, karikák
- mozgásfejlesztő eszközök: padok, zsámolyok, bordásfalak, szőnyegek, ugráló labdák, mászó létrák, guruló deszka, egyensúlyozó tölcser
- udvari mozgásfejlesztő eszközök: csúszda, mászóka kombinált eszközök

Az óvodapedagógus feladatai

- minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra
- sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyerekek az alapvető mozgásformák gyakorlásával
- folyamatosan fejlessze a gyermekek mozgását és egyensúlyérzékét
- segítse elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának fejlődését
- ügyeljen a balesetek megelőzésére

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- szeretnek mozogni, teljesítő képességük növekszik, a mozgásos játékokban kitartók
- mozgásuk összerendezett, ismerik az irányokat, térben tájékozódnak
- versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor pontosan betartják a szabályokat
- tudnak ütemtartással járni, gyakorlatvégzésük összerendezett, esztétikus
- a futójátékokban kitartóak, állóképességük koruknak megfelelő
- gurulóátfordulást végeznek

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Célunk: A gyermeknek segítséget nyújtunk ahhoz, hogy a világot megismerje, közvetlen megfigyeléssel és tapasztalatszerzéssel. A gyermekek érdeklődésének felkeltése a természeti jelenségek iránt élmények segítségével, ami elvezeti őket az élő és élettelen környezetük megismeréséhez, az összefüggések felfedezéséhez. A komplex tapasztalatszerzési lehetőség által fejlődik a gyermekek környezettudatos gondolkodása.

Miközben felfedezik környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek a környezetükben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Célunk, hogy ismerjék meg és gyakorolják a társadalmi együttélés és viselkedés szokásait, óvják egészségüket.

Szeressék természeti és társadalmi környezetüket, tudjanak gyönyörködni a környezetük gazdagságában, harmonikus szépségében. Célunk továbbá, hogy megismerjék a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Feladatunk: Olyan magatartásformák kialakítása, melyek a környezet óvására, ápolására, gondozására irányulnak. Megfigyelő séták, kirándulások segítségével megfigyeltetni a gyermekekkel a természetet, környezetük tulajdonságait, jelenségeit, szokásait, változásait. Lehetőséget kell biztosítani a gyermekeknek a séták alatt gyűjtött kövek, botok, levelek, gesztenyék stb., elhelyezésére a csoportban, amit a pedagógus az évszaknak megfelelően a gyerekek segítségével változtat.

Az egész év munkája az évszakok váltakozására kell, hogy épüljön.

Arra törekszünk, hogy ismerjék meg lakóhelyük hagyományait is, hogy kialakuljon bennük a szülőföldükhöz való kötődés.

Fontos feladatunk a környezettudatos magatartásra nevelés, a környezet védelmére és óvására nevelés, különböző játéktevékenységeken keresztül.

A természet változásait tudatosan, tervszerűen tervezett séták, kirándulások alkalmával figyelik meg a gyerekek.

Természeti – társadalmi – matematikai – témák feldolgozása során a helyes arányok megtartására törekszünk, mely a tervezési szakaszban nagy odafigyelést igényel.

A külső világ tevékeny megismerése során korcsoport szerint differenciáltan az alábbi témaköröket, ünnepköröket dolgozzuk fel a gyerekekkel:

Szeptember:

- nyári élmények feldolgozása
- ismerkedés az óvodával és környékével, nevek, jelek tanulása az új gyerekeknél
- őszi időjárás, őszi időjárás hatása emberekre, állatokra (öltözködés)
- almaszüret, alma projekthét
- őszi gyümölcsök, zöldségek, egészség hét, egészségvédelem
- szüret, szüreti mulatság
- népmese napja

Október:

- zene világnapja
- állatok világnapja (házi, ház körüli, vad, vízi)
- Halloween-i készülődés tökf faragás, jelmezes játékok

November:

- Márton napi vásár, lámpás felvonulás
- foglalkozások témahét
- Adventi készülődés

December:

- tél, téli időjárás jellemzői
- Mikulás várás
- Karácsony

Január:

- ünnepi élmények feldolgozása
- tél, téli időjárás jellemzői
- napok, napszakok, évszakok, hónapok

Február:

- maci hét
- farsangi mulatság
- testrészek
- érzékszervek

Március:

- tavaszi időjárás, öltözködés, költöző madarak
- Nőnap - ajándék készítés
- szülőföldünk, hazánk, Március 15. Nemzeti ünnep, nemzeti identitástudat erősítése
- környezettudatosság, fenntarthatóság hete, víz világnapja

Április:

- tűzvédelmi nap, tűzriadó próba
- húsvét(mozgóünnep)
tojásfestés, Húsvéti vásár, locsolkodás, tojáskeresés
- Föld napja; környezetvédelem; szelektív hulladékgyűjtés

Május:

- anyák napja
- madarak és fák napjához kapcsolódó témahét
- közlekedés hét
- Gyermeknap

Június:

- Pünkösöd (mozgó ünnep)
- néphagyományok hete
- Apák napja

Az óvodapedagógus feladatai

- olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél szélesebb tapasztalat szerzését a természetben
- minél több élményt gyűjtsenek a gyermekek saját természeti és társadalmi környezetből
- a természetben való folyamatos tevékenységhez megfelelő szerszámok, eszközök biztosítása
- lehetőleg a szabadban megfigyeléseken szervezze a komplex tapasztalatszerzést

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ismerjék a saját és családjaira vonatkozó adatokat
- tudjanak különbséget tenni az évszakok között, ismerjék a napszakok jelentését
- ismerjék a házi és a vad állatokat, az erdőben, mezőn, vízben, levegőben élő állatokat
- képesek legyenek felsorolni a testrészeiket, érzékszerveiket
- ismerjék a közlekedési eszközöket és tudják őket rendezni (szárazföldi -, vízi -, légi közlekedés; teher- és személyszállító, stb.)
- felismerik és megnevezik a környezetükben látható színeket, azok világos és sötét árnyalatait
- ismerjék a zöldségeket, gyümölcsöket

5.7. Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Célunk: Felkelteni az érdeklődést a környezet formai, alaki, mennyiségi, téri és síkbeli viszonyai iránt. Ezzel fejleszteni akarjuk a gyermekek kognitív képességeit, logikai gondolkodását, koncentrációs képességét, elvont gondolkodását, formák tulajdonságainak megfigyelését, hasonlóságok, különbözőségek megnevezését, monotonia tűrését. A számfogalom megszilárdítása középső csoportban 5-ös, nagycsoportban 10-es számkörben.

Feladatunk: Ebben a korban különösen fontos a tudás játékba ágyazott átadása. Csak ezen keresztül képesek megismerni a gyermekek környezetük formai, alaki mennyiségi, térbeli és síkbeli viszonyait. A különböző tevékenységekkel összekapcsolva könnyen elsajátíthatják a megfelelő téri tájékozódást, környezetükben, csoportszobájukban, otthonukban. Arra törekszünk, hogy a gyermekek ne csak térben, hanem síkban is jól tájékozódjanak, mert ez alap az iskolai tanulásban.

Ezért feladatunk a megfelelő hely, idő és módszer kiválasztása a minél pontosabb és mélyrehatóbb információ átadásához. Az óvodapedagógusnak biztosítania kell az önálló véleményalkotást, a döntésképeség fejlesztését kortárskapcsolatban és a környezet alakításában.

- Óvodáskor elején: csoport játékaik lehetőséget adnak az alak, forma, mennyiségi tapasztalatok szerzésére (téri építések, rakosgatások, gyűjtögetések, rendezgetések).
- Óvodáskor közepén: térbeli viszonyok megtapasztalása (irányok).

- Logikus gondolkodásuk és problémamegoldó képességük fejlődik a halmazokkal végzett játékos tevékenység közben. Mennyiségek osztályozása, összemérése, becsléssel párosítása. Tulajdonság szerinti szétválogatásuk, elemek sorba rendezésével. A tárgyak számosságának megállapítása.
- Óvodáskor végén: mennyiségek összehasonlítása (nagyság, forma, darabszám) szerint. 10-es számkörben való magabiztos eligazodás. Számosság szerinti sorba rendezés. Számképek felismerése. Felfedezik a szimmetriát. Jól tájékozódnak térben, síkban. Megkülönböztetik a jobb, a bal irányokat. Helyesen használják a névutókat. Balról jobbra való tájékozódás előkészítése. Ok-okozati összefüggések felismerése.

Az óvodapedagógus feladatai

- összehasonlításokat, méréseket végez, kísérletezik a gyerekekkel
- mennyiségi és formai tapasztalatokat szemléltet
- megismerteti a gyermekekkel a halmazok változásait
- ösztönzi a gyerekeket a helyes matematikai fogalmak használatára

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- felismerik a mennyiségi-, téri-, alaki és nagyságrendi viszonyukat
- értik és tudják használni a helyeket kifejező névutókat
- képesek szétválogatni a tárgyakat tulajdonságaik és rendeltetésük szerint
- 10-es számkörben számfogalma kialakult, számképeket felismeri

5.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység

A gyermek munka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- a) örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- b) a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége és
- c) a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk: A munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmények megbecsülése. A munka erősíti a baráti, egymást segítő kapcsolatokat, összehangolja a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásait.

A munkavégzés közben alakulnak ki és finomodnak a munkához szükséges készségek, a gyermekek megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok használatát.

Feladatunk: Olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermekek számára teljesíthető, és ami sikerélménnyel jár. Meg kell tanítanunk a gyermekeket az elkezdett munka befejezésére. Az óvodapedagógus feladata megismertetni az eszközöket, azok ésszerű használatát, a munka helyes sorrendjét. A pedagógusnak szem előtt kell tartani a fokozatosságot, állandóságot és a folyamatosságot. Fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakos legyen, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység, ami beépül a mindennapokba

Ennek megfelelően a csoport életében megkülönböztethetünk különböző munka fajtákat:

Önkiszolgálás: Idetartoznak a testápolással kapcsolatos teendők, az öltözködés (nagyok ösztönzése, hogy a kisebbeket segítsék az öltözködésben, ha már ők elkészültek) és az étkezéssel kapcsolatos munkálatok (naposi feladatok)

Mindig életkoruknak megfelelő munkafeladat adására kell törekednünk. Ide tartozó munkatevékenységek a naposi feladatok, és a csoport életéhez kapcsolódó feladatok (ezt az óvodapedagógusok saját ötletességüknek megfelelően bővíthetik, finomíthatják, szem előtt tartva a játékba integrált nevelés sajátosságait).

Alkalomszerű munkák, és egyéni megbízások: Idetartozik a környezet rendjének biztosítása, a segítségnyújtás a felnőtteknek, egymásnak, a kisebbeknek és az egyéni megbízások teljesítése.

Az óvoda udvarán végzett kerti munkák: őszi avar söprése; télen hólapátolás; tavasszal ültetés

A munka jellegű tevékenységek köré tartozik a gyermekek környezetének tisztán tartása és az újrahasznosítható hulladékok szelektív gyűjtése is. Maguk gyűjthetik össze a keletkezett műanyag és papírhulladékokat, melyeket a szelektív hulladékgyűjtőben közösen elhelyeznek.

A napi szintű munka jellegű tevékenységekhez kapcsolódó feltételrendszer

- a gyerekek saját személyes felszerelése (törülköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű)
- csoportonként terítéshez: asztalonként szalvétatartó, asztaltörlő, zárt kancsó, poharak tálcán jellel ellátva, naposi kötény
- udvari munkához: gyermekméretű gereblye, lombsöprű, locsolókanna

Az óvodapedagógus feladatai

- segítse a gyermekeket, hogy önkéntesen, önállóan, kedvük és képességük szerint elvégezhessék az önkiszolgálás feladatait
- biztosítsa a gyermek számára elérhető és megfelelő méretű munkaeszközöket
- adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez
- a segítségadás szintje igazodjon a gyermek képességeihez

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- munkajellegű tevékenységek gyakorlása során alakuljon ki kitartásuk, önállóságuk
- szerezzenek örömet önmaguknak, társaiknak a feladatok elvégzésével
- kötelességtudatuk, a megkezdett tevékenység befejezésére való igény alakuljon ki bennük

5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Célunk: A tapasztalatszerzés, a tevékenység örömeinek átélésével a tanulás, a tudás iránti vágy felkeltése.

Fejlődjön a gyermekek megismerési képessége, alakuljon képszerű gondolkodásuk, és váljon tudatossá szóbeli kifejezésük.

Feladatunk, hogy a tanulás hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződjenek: érzékelésük, észlelésük, megfigyelésük pontosabb, figyelmük tartósabb, emlékezetük, fantáziájuk gazdagabb legyen.

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a biztonság és kölcsönösség, az elfogadás és az elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Ezért, ha a tanulás akadályba ütközik, vagy a tanulási folyamat megreked egy szinten, a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges. Az óvodapedagógus feladata biztosítani ezt, vagy csoporton belül, vagy pedig egy szakember bevonásával, a szülővel egyeztetve.

Azon gyermekek számára, akik valamilyen területen kiemelkednek társaik közül, az óvodapedagógusok nagyobb kihívást jelentő feladatokat biztosítanak, vagy tehetséggondozás keretein belül bontakoztatják ki a tehetségígéretek képességeit.

Módszerünk, eszközeink: a tanulás folyamatában a gyermekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően, a feladatok differenciált kiosztásával készítjük sokféle tevékenységre. A játékosság a tanulás egész folyamatában érvényesül. Ezért az óvodapedagógus gyakran egyénileg, vagy mikrocsoportban foglalkozik a gyermekekkel, ezzel is több lehetőséget biztosítva a folyamatos sokoldalú tapasztalatszerzésre és a cselekvéses tanulásra.

Hagyományos módszerek, eljárások: bemutatás, magyarázat, beszélgetés, kérdés, visszakérdezés, megfigyelés, elmesélés, gyakorlás, dicséret, buzdítás, elismerés, ellenőrzés,

értékelés, érdeklődés felkeltése, bábjátékok, tanmesék, szituációs játékok, elemzés, összegzés, ismétlés, előadás, segítségnyújtás, összehasonlítás, párosítás, különbségtétel, csoportosítás, halmazképzés, gyűjtögetés, kíváncsiság felkeltése, vitára, magyarázatra, véleménynyilvánításra késztetés

5.10. Tehetséggondozás

Célunk: Olyan támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetségigérek (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek) minél korábbi életkorban felfedezhetőek.

A tehetségigérek gondozása egyre inkább a mindennapok részévé válik és magában hordozza a tehetség azonosításának állandó lehetőségét.

Alapelveink:

- a tehetségigérek erős oldalának fejlesztése
- a gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése
- kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtés

Feladatunk:

Az óvodapedagógus az óvodába lépés pillanatától kezdve folyamatosan megfigyeli és figyelemmel kíséri a gyermek tehetségre utaló általános és speciális személyiségjegyeinek jellemzőit és a differenciálás eszközzel segíti a tehetség fejlesztését.

Óvodánkban a gazdagító tevékenység az alábbi területeken zajlik:

- Vizuális tevékenységben
- Zenei tevékenységben
- Mozgásos tevékenységben

Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyerek adottságait, képességeit. Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észrevennünk.

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor:

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, fejleszti a gyermeket.

5.11. Differenciálás

Célunk: A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodó, valamint a gyermek értelmi és szociális képességeihez igazított egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatba.

Feladatunk:

1.Tudatos tervezés:

A gyermeki fejlődés folyamatos nyomon követésének eredményére alapozóan kell megtervezni minden óvodai tevékenységben a hármas differenciálási szintet:

- lassabban haladó
- jól haladó
- gyorsabban haladó

2. Differenciált eszközök:

Az egyes tevékenységformákhoz többféle mozgás- és alkalmazásformát biztosító eszköz- és alapanyagrendszer egyidejű elérhetőségének folyamatos biztosítása a gyermekek számára.

3. Pedagógiai attitűd és „tudás”:

A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán természetes módon, eltérő ütemben alakul.

Óvodai nevelési eljárásaink hatékonyságának alapja, ha kiszolgáljuk ezt a sajátos fejlődési ütemet: Ismerjük a gyermekek adottságait, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét.

Igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő a nevelésünk, módszereink és az elvárásaink rendszere.

Pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.

Differenciálás lehetőségei:

- az óvodai élet időkereteivel (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek)
- célokban (egyénilag várható eredmények)
- a célok által meghatározott feladatokban
- módszerekkel (a feladatokhoz vezető út)
- eszközökkel (azok milyensége, mennyisége, használati módja)
- elsajátítás ideje (kit meddig „tartok ott” a játékos folyamatban)
- elsajátítás tempója (az egyén számára elegendő idő az egyéni ütemhez)
- egyéni bánásmóddal
- a munkaforma (egyéni, csoportos, páros, mikrocsoportos)
- pozitív visszajelzések (egyéni szabott fejlesztő értékű, támogató jelleggel)
- képességek fejlesztésében

- tartalom feldolgozásában (egy – egy tevékenység, más – más tartalommal)
- tevékenységek megszervezésében
- technikai megoldások (különböző technikák jelenléte a tevékenységben)

6. Iskola előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység, a fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Célunk, hogy megfelelő iskolaérettségi szintet érjenek el a hozzánk járó gyermekek, amit az előző tevékenységi formák megfelelő és szakszerű átadásával , valamint mikro csoportos képességfejlesztő foglalkozással valósíthatunk meg.

Az óvodáskor végére elérendő fejlettség:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

A testi fejlettség szintje: A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelki képességek szintje: A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A gyermek lelkileg kiegyensúlyozott legyen, ismerje a viselkedés általános szabályait. Kudarcátűrése kontrolálható és irányítható legyen önmaga által. Rendelkezzen a tanuláshoz szükséges képességekkel - szándékos bevétele, figyelem -megfelelő kommunikációval, elemi ismeretekkel önmagáról és a környezetéről.

A szociális képességek szintje: egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A gyermek szociális érettsége a környezete és társai felé irányuló elfogadásban, a velük való együttműködési- és kapcsolatteremtési képességében jelenik meg. Elsajátítja az alkalmazkodó képességet, a feladattudat kialakulóban van nála, és kezdenek kibontakozni az ismeretszerzési tevékenységekhez szükséges tulajdonságok.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodából az iskolába való átmenetet segíti az óvodai nevelés:

- a képességek, készségek megalapozásával, fejlesztésével
- a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, kitartás, figyelem, fegyelem önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés kialakításával
- a tudás iránti vágy felkeltésével, szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával

A tankötelezettség megállapítása

A tankötelezettség megkezdésének a feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet.

7. Gyermek és ifjúságvédelem

Célja: Feltárni azokat az okokat, melyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

A gyermekvédelmi program alapja a megelőzés. A gyermekvédelmi felelős feladata a gyermeki jogok és kötelességek betartásának ellenőrzése, szükség esetén a gyermeki érdekek betartásának segítése, intézkedések megindítása a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként.

8. Boldogságóra program

A 2018/2019-es nevelési évtől óvodánk részt vesz a Boldogságóra programban, amely lépésről lépésre ismerteti meg a gyermekeket a boldogság különböző összetevőivel, feltételeivel. A program nemcsak a gyermekek fejlődésére és gondolkodásmódjuk fejlesztésére van hatással, hanem nagyon erős csoportkohéziós erővel is bír.

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez. A programhoz való csatlakozásunk legfőbb indoka, hogy kiemelten fontosnak tartjuk az értelmi nevelésen túl, a gyermekek lelki nevelését.

A program témái a következők:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Elköteleződés egy cél mellett
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

9. Állatbarát óvoda, állatvédelmi pedagógia

Az „Állatbarát Óvoda” pályázatra, azért jelentkeztünk, mert az eddigi munkánk során kiemelkedően sokat tettünk az állatvédelemért, és arra törekedtünk, hogy beépítsük a felelős állattartást a nevelésbe változatos, és kreatív programok segítségével. Ennek köszönhetően az állatbarát óvoda pályázaton intézményünk elsőként 2024 júniusában elnyerte az „Állatbarát Óvoda” címet, majd ezt követően törekszünk folyamatosan, minden évben megpályázni. Az állatvédelmi oktatás köznevelésbe való beépítése rendkívül fontos lépés ahhoz, hogy a gyermekek megtanulják az állatok iránti tiszteletet és felelősségvállalást.

Az élőlényekkel, állatokkal való tisztességes és szeretetteljes viszony kialakítása, segíti a gyermekek személyiségfejlődését, empátiakészségét, valamint hozzájárul a családok edukálásához, formálásához is az állatvédelem iránt.

Elkötelezettek vagyunk a környezetvédelem és az állatvédelem iránt, nagyon sok külső és belső programot témahetet tervezünk ezekhez kapcsolódóan a gyermekek érzékenyítésére. A magyarországi háztartások jelentős részében tartanak állatot. Magunkénak érezzük, és ebben a szellemben neveljük a gyermekeknek, hogy az állatvédelemmel kapcsolatos szemléletet kialakítsuk bennük, amit az állatbarát óvoda cím elnyerésének is a feltétele volt.

Legfontosabb állatvédelmi üzeneteink

Az óvoda által képviselt legfontosabb állatvédelmi üzenetek:

- Állatok és élőlények iránti tisztelet és szeretet fontossága;
- Felelősség a környezetünk és a környezetünkben élő élőlények iránt;
- Gondoskodás fontossága;

10. IKT az óvodában

Az IKT óvodai nevelésbe történő integrációját támogatjuk és az óvodáskorban történő eszközhasználatnak, a későbbi tanulásban, a képességek fejlődésében, fejlesztésében és az attitűdök alakulásában betöltött pozitív szerepét pedig hangsúlyozzuk.

Az IKT-használatra vonatkozóan: egyrészt az IKT-eszközökkel történő játék alkalmas a gyermekek „technológiai” kompetenciájának fejlesztésére, másrészt az IKT-eszközök használhatóak szabad játékokra. Ezek mellett, illetve az eszköz technikai használatának elsajátítása után, az IKT-eszközök már különböző kognitív folyamatok fejlesztésére, előmozdítására is alkalmasak.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy a cselekvő, felfedező csoportfoglalkozásaikat is IKT-eszközökkel színesítsék, az ehhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati tudnivalókat elsajátítsák. Az infokommunikációs technológiákkal történő tanulástámogatás, mint színesítő lehetőségként jelenik meg az óvodai módszertani kultúránkban.

Célunk, hogy már az óvodában találkozzon a gyermek az IKT-eszközökkel.

11.A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Alapelv: Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a leoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.

Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni. A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzíti. A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Cél:

A hatékony nevelés, melynek alapfeltétele óvodásaink egyéni, értelmi sajátosságainak megismerése.

A megismerésben első lépcső az óvodába lépést megelőzően a szülő, akivel anamnézist veszünk fel, a gyermek adott állapotára, fejlődésére vonatkozó információt gyűjtünk.

Feladat:

1. Intézményi szinten kialakított rend szerint (*megfigyelés, nagycsoportos korúaknak DIFER mérés, kiegészítő vizsgálatként Sindelar*) az óvodapedagógus ismerje meg a gyermekek fejlettségét. Minél több ismeretet igyekezzen szerezni a gyermekről természetes közegében, természetes tevékenységében való részvétele során.
2. A gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit, méréseit az óvodapedagógus az intézményi szinten elfogadott egységes dokumentációban rögzíti, a megfigyelések értékelését területenként.
3. A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus elkészíti éves szinten a pedagógiai tervezőmunkáját, és minden esetben a lassabban haladó és a gyorsabban haladó gyermekek egyéni gondozásához differenciált nevelést biztosít.

A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva tervezi meg a szükséges fejlesztés lépéseit az óvodapedagógus. A fejlesztés során változatosan alkalmazza a hagyományos és korszerű módszereket.

A fejlesztéshez szükséges eszközök sokszínűek (játék -, saját készítésű-, fejlesztő eszközök).

A gyermek fejlődését nyomon követő személyiségi napló alapján a szülőt az óvodai élet folyamán rendszeresen tájékoztatja.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermekek dokumentációja tartalmazza:

- a gyermek anamnézisét
- a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit
- a gyermekek fejlődését nyomon követő mérőlapokat, a gyerekek fejlődéséről készült pedagógiai véleményt, a fejlődés érdekében hozott intézkedéseket, az elért eredményt
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket

A szülő évente két alkalommal írásban is kap tájékoztatást. A szülő aláírásával igazolja a gyermekéről készült (óvodapedagógusi, fejlesztő pedagógusi, logopédusi) jellemzés, és tájékoztatás ismeretét.

Az óvoda a gyerekek értelmi, beszéd, mozgásfejlődésének eredményét legalább félévente – de szükség szerint – rögzíti.

Az óvoda gyermekorvosa a gyermekek egészségügyi és látás vizsgálatának eredményeit rögzíti. Eltérés esetén, a szükséges intézkedéseket dokumentálja, és értesíti a szülőt.

A felmérések és tájékozódó vizsgálatok a fejlesztendő területek meghatározása céljából az iskolakezdést megelőző ősszel a DIFER fejlődésvizsgáló rendszerrel történnek. Kiegészítő információkat az óvodapedagógusok évenként rögzített megfigyeléseiből, szöveges értékeléseiből és a SINDELAR programmal szerzünk.

12. Feladataink a működéssel kapcsolatosan

A Mesevilág Magánóvoda a jogszerű, törvényes működés hátterét az alábbiakban meghatározottak szerint igyekszik biztosítani.

A pedagógiai igazgatás célja, hogy az intézmény pedagógiai gyakorlatában az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott elvek érvényesüljenek és megjelenjenek.

Az óvoda pedagógiai tevékenységének kereteit és tartalmát az intézményi Pedagógiai Programja és Alapító okirata tartalmazza. E két szakmai dokumentum határozza meg feladatainkat.

Az éves munkatervben kiemelt feladatok és a tanév együttes előkészítése, módszertani kultúra fejlesztése, újszerű pedagógiai innovációk támogatása, az intézmény értékelési feladatok segítése, eredmények visszacsatolása.

Minőségfejlesztési munka támogatása, működtetése, különös tekintettel a legfontosabb, partneri kapcsolatok működésének tartalmi vonatkozásaira (gyermek, szülő, dolgozó), az óvoda – család partneri együttműködése, óvoda – iskola partneri együttműködése.

Szakmai információáramlás segítése, szakmai kapcsolatrendszer építése, tapasztalatcsere lehetőségének, jó gyakorlatok átadásának, egymástól való tanulásának biztosítása.

A napi pedagógiai munkát segítő dokumentációs rendszer a pedagógiai programmal koherens legyen, átdolgozását, használhatóságát figyelemmel kíséri, a kapcsolódó dokumentációs rendszer kialakítását segíti.

13. Dokumentálással kapcsolatos feladatok

A tudatos pedagógiai munka tükörképét dokumentációnk adja.

Alapelveink:

Mutassa a pedagógiai előzményeket, a tervezett folyamatot és azt, amit sikerült megvalósítanunk.

Mindig a legegyszerűbb formát válasszuk. Rövid idő alatt kitölthető legyen (hosszú szövegezés helyett lényegre törő forma). Óvodai szinten a közösen kialakított, egységes szerkezetre törekedjünk. Intézményi dokumentációk koherenciáját vegyük figyelembe.

Kötelezően vezetett szakmai, tanügy igazgatási dokumentációk a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján

Az óvoda által használt nyomtatványok :

Az **óvodai törzskönyv** az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.

OviKréta rendszerben vezetett dokumentumok:

A **felvételi előjegyzési napló** 2024-től az OviKréta online felületen van vezetve.

Az óvodai felvételi előjegyzési napló az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartására szolgál.

Felvételi és mulasztási napló – az óvodába felvett gyerekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. 2024-től az OviKréta online felületen van vezetve.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

Óvodai csoportnapló: Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.

- Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja.
- 2024-től az OviKréta online felületen van dokumentálva.
- Tükröznie kell az óvodai nevelési programját.

A csoportnapló tartalmi kialakítása intézményi szinten a rendelet előírása szerint:

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a csoport adatait: csoport nevét, korcsoportját, csoport érvényességi kezdetét, a csoportban levő nevelőket, csoport napló megnyitási idejét, helyét,
- gyermekek nevét és óvodai jelét, oktatási azonosítójukat, születési dátumukat, anyja nevét, felvételi időpontját
- az adott nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket
- heti rendet napi bontásban
- családdal való kapcsolattartási formák tartalmát (nyílt nap, szülői értekezlet, fogadóóra feljegyzéseit)
- veszélyforrások, intézkedési terv, baleset megelőzés szabályai, gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések csatolmányokként
- a nevelési feladatokat, a nevelő munka értékelését
- a szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait
- a gyermekek képességfejlődését elősegítő tartalmakat

- a hivatalos látogatásokat, a igazgató ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit
- az értékeléseket.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:

Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer – a 93/A. § szerinti dokumentációban rögzíti.

- 2024-től is az OviKréta online felületen van dokumentálva.
- Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti.
- Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Ha a gyermeket nevelő óvodapedagógus a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének elérése érdekében indokoltnak tartja, az óvoda igazgatója tájékoztatja a szülőt az Nkt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelességekről, továbbá a köteleességek nem megfelelő teljesítéséből eredő következményekről, valamint az Nkt. 72. § (4) bekezdésében foglalt jogokról.

Amennyiben a szülő az óvoda döntésében foglaltaknak önként nem tesz eleget, az óvoda igazgatója az Nkt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint (4) bekezdésében foglaltak alapján a szülői egyet nem értést alátámasztó nyilatkozat megküldésével értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalt.

Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: határozatlan időre szól, visszavonásig érvényes.

A Pedagógiai Program 2025. szeptember 1-től lép hatályba.

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, honlapunkon vagy az igazgatói irodában olvasható.

Legitimációs záradék

A Mesevilág Magánóvoda Pedagógiai Programját készítette:

Budapest, 2025.08.29.

.....

igazgató

A Mesevilág Magánóvoda Nevelőtestülete egyhangúan elfogadta az óvoda Pedagógiai Programját.

Budapest, 2025.08.29.

.....

nevelőtestület képviselője

A fenntartó, Mesevilág Nonprofit Kft. jóváhagyta a Pedagógiai Programba foglaltakat.

Budapest, 2025.08.29.

.....

fenntartó